

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۳/۰۸

احسان الله ارینزی

افریقا

(قسمت چهل و هفتم)

لیسوتو Lesotho

(قسمت اول)

نام اختصاری: LT

نام رسمی: پادشاهی لیسوتو Kingdom of Lesotho

نام جهانی: لیسوتو Lesotho

نام سابقه: باسوتولند Bosutoland

نوت: لیسوتو سرزمین گوینده گان زبان سبوتو Sesotho معنی میدهد.

جغرافیای طبیعی:

موقعیت جغرافیایی: نیم کره شرقی، نیم کره جنوبی. لیسوتو در جنوب براعظم افریقا، در میان کشور افریقای جنوبی، بین طول البلد های شرقی 27.5° - 29.5° و عرض البلد های جنوبی 29° - 30.5° موقعیت دارد.

مساحت: 30355km^2 یا 11675 میل مربع (یکصد و چهل و یکمین کشور جهان). خشکه 30355km^2

حدود اربعه:

لیسوتو از چهار طرف با جمهوری افریقای جنوبی 1106Km سرحد دارد. شمال و غرب با ولایت اورانژ، شرق با ولایت ناتال و جنوب با ولایت گود هوب.

لیسوتو صرف با خشکه 1106km سرحد دارد.

کوه ها: مالوتی Maloti، تابانا Thabana، مافادی Mafadi، دراکنز برگ Drakinzberg (در شمال) و

تابا Thaba.

قلل مرتفع: تابانا 3482m ، ماخیکا 3462m ، مافادی 3450m ، اسپینگ Tsepeng 3462m و

خابیتسونا 3434m - Khubetsoane

دریاها: آرنج Orange River 2042Km ، کالیدون Caledon، ماخالینگ Makhaleng و

دیناکینگ Dinakeng.

نوت: دریای آرنج بعداً در کشور های افریقای جنوبی و نامیبیا ادامه پیدا میکند.

اقلیم: لیسوتو در منطقه معتدله جنوبی موقعیت دارد، به همین علت هوای خشک و معتدل دارد. درجه متوسط حرارت

این کشور در ماه جولای 45C^0 و در ماه جنوری 22C^0 ثبت شده است. هوای نقاط بلند کوه های دراکنزبرگ بسیار

سرد و تفاوت میان هوای شب و روز این کشور زیاد میباشد. تا جای که گاه گاهی اندازه حرارت هوای شب های

تابستان پایینتر از صفر میشود. در هر تابستان در مناطق مرکزی لیسوتو حدود 800mm و در مناطق غربی

تا 1000mm باران میبارد.

سایر خصوصیات جغرافیایی: کشور محاط به خشکه کوهستانی لیسوتو، در منطقه جنوب شرقی کشور افریقای جنوبی

موقعیت دارد و در بین این کشور محصور میباشد.

سلسله کوه های دراکنزبرگ تقریباً سرتاسر خاک این کشور را دربر گرفته است. خاک لیسوتو بطور متوسط حدود

$2300 - 3000\text{m}$ از سطح بحر بلند است. زمین های این کشور از شرق به غرب نشیب دارد و تمام دریا های این

د پانو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولی

سرزمین از مناطق شمالی و یا غربی سرچشمه میگیرند و بسوی جنوب غرب جریان میکنند. کشور کوچک لیسوتو خلیج ها، جزیره ها و بندرهای بحری ندارد و از آب بحر اندکی دور است. بطور عموم کم ارتفاع ترین منطقه لیسوتو از سطح بحر (نقطه بهم پیوستن دریاهاى اورانژ و ماخالینگ) با ارتفاع 1400m و مرتفع ترین آن قله (تابانانتلین یانا (Thabana Ntlenyana) است که 3482m ارتفاع دارد. جغرافیای سیاسی - بشری:

پایتخت: ماسرو Maseru. نفوس 202000 نفر (2018)،

نفوس: 2227548 (جولای - 2024).

خصوصیات دموگرافیکی نفوس لیسوتو قرار ذیل اند:

تراکم نفوس در 1km ²	72.3 نفر
تراکم نفوس در یک میل مربع	188 نفر
نفوس شهری	29.9%
نفوس دهاتی	70.1%
فیصدی شهری شدن	2.77% (2020 - 2025)
0 - 14 ساله	31.3% (مرد 309991 و زن 306321 نفر)
15-24 ساله	19.26% (مرد 181874 و زن 197452 نفر)
25 - 54 ساله	38.86% (مرد 373323 و زن 391901 نفر)
55 - 64 ساله	4.98% (مرد 52441 و زن 45726 نفر)
بالا تر از 65 ساله	5.6% (مرد 57030 و زن 53275 نفر)
تناسب جنسیت در هنگام تولد	1.03 مرد/زن
تناسب جنسیت الی 14 سالگی	1.01 مرد/زن
تناسب جنسیت از 15 تا 24 سالگی	1.01 مرد/زن
تناسب جنسیت از 25 - 54 سالگی	1.02 مرد/زن
تناسب جنسیت از 55 - 64 سالگی	0.74 مرد/زن
تناسب جنسیت بالاتر از 65 سالگی	0.48 مرد/زن
تناسب جنسیت در کل نفوس	0.98 مرد/زن
تولد در هزار نفر	23.15 نفر
مرگ و میر در هزار نفر	11.05 نفر
رشد سالانه نفوس	0.76%
مرگ میر در هزار طفل نوزاد	48.44 (پسران 54 و دختران 42.72)
اوسط عمر در کل نفوس	59.57 سال
اوسط عمر در مردان	57.57 سال
اوسط عمر در زنان	61.64 سال
اوسط تولدات یک زن در طول عمر	2.92

د پانوی شمیره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پټه له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

اوسط سن مادران در زایمان اول	20.9
مرگ و میر زنان در هر تولد 100000	544 نفر

تقسیمات اداری: لیسوتو 10 ولسوالی District دارد:

بیریا Berea، بوتابوتی Butha-Buthe، لیریب Leribe، مافیتنگ Mafeteng، ماسرو Maseru، موهلز هوک Mohale's Hoek، موکوتلونگ Mokhotlong، قاچاز نک Qacha's Nek، کوتنگ Quthing و تبا تسیکا Thaba-Tseka.

شهرها:

مافیتنگ Mafeteng، نفوس 60000 نفر،
هلوتسی Hlotse، 48000 نفر،
ماپوتسی Maputsoe، 34000 نفر،
موهلز هوک Mohale's Hoek، 29000 نفر،
قاچاز نک Qacha's Nek، 27000 نفر.

نژاد: سیاه (سفید کم). سوتو Sotho – 99.7%، اروپایی، آسیایی و سایر گروه ها 0.3%
زبان: سیسوتو Sesotho (سوتوی جنوبی) (رسمی)، انگلیسی (رسمی)، زولو Zulu و خوسا Xhosa.
رسم الخط: لاتین.

دین و مذهب: مسیحی 47.8% (پنتیکاستال 23.1%)، لیسوتو ایوانجلیکل 17.3% و انجلیکن 7.4% رومن کاتولیک 39.3% و سایر مسیحی ها 9.1%)، غیرمسیحی 1.4%، بی عقیده و افراد دارای عقاید و باورهای محلی 2.3%

طرز حکومت: شاهي مشروطه پارلمانی (Parliamentary Constitutional Monarchy). قانون اساسی جدید لیسوتو روز 2 اپریل 1993 نافذ شده که تا حال چند بار مورد تجدید نظر قرار گرفته است (بار آخر در سال 2011).

رئیس جمهور فعلی این کشور لیتسی سوم King Letsie III (تولد: 17 جولای 1963؛ وظیفه: 7 فیبروری 1996) و نخست وزیر نتسوکوین سامویل ماتکین Ntsokoane Samuel MATEKANE (وظیفه: 28 اکتوبر 2022) میباشند.

لیتسی 3 نومبر 1990 بعثت تبعید پدرش (1990 – فیبروری) بر تخت نشست، اما مراسم تشریفات آن روز 7 فیبروری 1996 برگزار گردید.

پادشاهی در لیسوتو میراثی است. به استناد احکام قانون اساسی، پادشاه تنها سمبول و وحدت ملی است و صلاحیت های زیاد قانونی و اجرایی ندارد. درین کشور رهبر حزب یا ایتلاف که آرای بیشتری در مجلس نماینده گان داشته باشد، به حیث نخست وزیر مراسم تحلیف را بجا میکند.

انتخابات گذشته شورای ملی لیسوتو روز 28 اکتوبر 2022 برگزار شده و انتخابات آینده در 2027 برگزار خواهند شد.

شورای ملی لیسوتو دارای دو جرگه است: سنا Senate، 33 عضو دارد که 22 نفر سران و منتفدین محلی و 11 نفر از سوی حزب حاکم معرفی میشوند که همه 5 سال کار میکنند و دوم مجلس نماینده گان 122 عضو دارد که 82 آن به رای مردم و 40 نفر بادر نظر داشت، تناسب مناطق از سوی مردم برای 5 سال انتخاب میگردند. انتخابات گذشته مجلس سنای این کشور در ماه جولای 2022 و مجلس نماینده گان روز 7 اکتوبر 2022 صورت گرفته و انتخابات آینده در سال 2027 دایر خواهد شد. سن رای دهی در این کشور 18 سالگی و رای دهی عام میباشند.

نظام حقوقی لیسوتو بر قوانین رومی – هالندی Roman – Dutch و بر تانوی استوار است. محکمه عالی High Court، محکمه استیناف Court of Appeal، محکمه عدالت Magistrate Court و محکمه عنعنوی، ارگان های عالی قضایی این کشور را تشکیل میدهند. قاضیان محکمه عالی لیسوتو از سوی پادشاه انتخاب میشوند. لیسوتو بعد ازین محاکم عالی یک شبکه منظم محاکم ولسوالی و شهری دارد که به دعاوی مردم، دولت، موسسات و اتباع خارجه رسیده گی نموده و فیصله صادر مینمایند.

احزاب سیاسی:

کنوانسیون همه بسوتو All Basotho Convention (رهبر: نکاکو کابی Nkaku Kabi)،
اتحادیه برای دموکراتها Alliance of Democrats (رهبر: مونیانی مولیلیکی Monyane Moleleki)،
حزب کانگرس بسوتو Basotho Congress Party (رهبر: نگوسا مهاو Nqosa Mahao)،
حزب ملی بسوتو Basotho National Party (رهبر: تسیلی ماسریبانی Thesele Maseribane)،

کانگرس دموکرات Democratic Congress (رهبر: متیبیلی موکھوتو Mathibeli Mokhothu)،
حزب دموکراتیک لیسوتو Democratic Party of Lesotho (رهبر: لیمپو تاو Limpho Tau)،
گروه های فشار:

انستیتوت رسانه های افریقای جنوبی، شعبه لیسوتو (رهبر: تابانگ مات جاما) که در لیسوتو برای آزادی بیان و
رسانه ها مبارزه میکند. گروه های صنفی، مدافعین حقوق بشری و فعالین مدنی.
روز آزادی: 4 اکتوبر (1966 از برتانيا).

رخصتی ملی: روز آزادی، 4 اکتوبر.

عضویت در ملل متحد UN: 17 اکتوبر 1966

عضویت در مجامع جهانی:

ACP, AfDB, AU, C, CD, FAO, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICCT, ICRM, IDA, IFAD,
IFC, IFRCS, ILO, IMF, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO (correspondent), ITU, MIGA,
NAM, OPCW, SACU, SADC, UN, UNAMID, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO,
UNWTO, UPU, WCO, WFTU (NGOs), WHO, WIPO, WMO, WTO

بیرق ملی: بیرق ملی لیسوتو از سه پارچه افقی تشکیل شده است. بالا آبی، وسط کمی عریض تر سفید و پایین سبز.
در قسمت مرکزی پارچه سفید نشان ملی این کشور جای دارد.

سرود ملی: سرود ملی لیسوتو (لیسوتو زادگاه پدران ما Lesotho Land of our Fathers) نام دارد که شعر آن
را Francois Coillare و موزیک آن را Ferdinand Laur در سال 1967 ترتیب و تنظیم نموده اند.
نشان ملی: کلاه عنعنوی مردم لیسوتو Basotho Hat.